

TISZAINTÜL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 " "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 " "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 " "
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 170. szám.

Nagy-Várad.

Péntek, 1913. július 25.

Utánunk az özönviz.

Madame Pompadour, XV. Lajos francia király hirhedett kedvese mondotta e világhírűvé vált szavakat, amikor azt kérdezték tőle, hogy mi történhetik az ő erkölestelen uralma után? „Aprés nous le deluge!” (Utánunk az özönviz!) Azaz: Nem törődünk azzal, mi lesz azután, ha már mi nem leszünk uralmon vagy magyar közmondással: aki hátul jön, tegye be az ajtót.

Körülbelül ez a nagy mondás jut eszünkbe, mikor a jelenlegi magyar társadalomnak teljes közömbösségét tapasztaljuk saját, balsors sujtotta véreinkkel szemben. Ime, egyik balhír a másik után érkezik, az ország (szerencsére nem „vérben”, de nagyrészt) vízben áll, különben szelid patakocskák tengerékké váltak, a Tisza, mely az utóbbi időkben szinte sorvadásnak indult, úgy neki veselkedett, mint ahogy Petőfi írta róla és elönté az egész Tiszahátot, Erdély nagy része teljesen víz alatt áll, a termés igen sok megyében pacallá vált „és keményen, mint a jég verése, odalett az emberek vetése.” S ekkor az érzékeny szívű magyar társadalom, mely azejött egy árva gyermek balesetén megindult és ontá adományait bőven, a fülebotját sem mozdítja meg. Mivé lettél, büszke magyar nemzetem?

S mi öregebb emberek, kik a szegedi árvíz idejében már tollunkkal a nemzet ügyét szolgáltuk, kik emlékezünk kisebb fajtájú szerencsétlenségekre, melyek Európa egyes vidékeit érték, melyekre megmozdult az egész művelt világ, aggódva csóváljuk fejünket, hogy ily példátlan szerencsétlenséggel szemben a

magyar társadalom teljes közömbösséget tanusíthat holott, ha valamikor, most volna szükség egész országot felölelő akcióra, hogy az inségesek sorsán enyhítsünk, az árvák és özvegyek kezébe kenyeret adjunk s a munkásnak legalább megélhetését lehetővé tegyük. De ekkor azt mondja mindenki. „Mire való a kormány, mért fizetjük a tömérdek adót? Segítsen a kormány”.

Nem úgy, kedves jó magyarom! Ne várj most is mindent mástól, mint néhai Ferenc császár korában, mikor még azért is becsukták az embert, ha kormányi engedély nélkül adakozni mert. Ma meg lehet nyitni a zsebet a becsukatás veszélye nélkül is. Tehát előre, nemes jótékonyság! Nincs korlát.

Emlékezünk a fönnebb elsorolt esetek közül a spanyolorszári Murcia városka balesetére, melyet előntött a Tajo vagy a Guadalquivir, vagy valamely más, vidáman hidalgó spanyol folyó. Az egész olyan lokális kis baleset volt, amilyen nálunk évenként elő szokott fordulni, akár a Berettyó, akár az Ondava és Topolya környékén. Az élelmes spanyolok azonban fölhasználták a jó alkalmat és tele lármázták vele a világot.

Eszünkbe jutott Tompa Mihály költeményéből, a „Jóczik Jónás futása”-ból a nagy baleset, mikor „hottentotta orrát foka elharapta s meggyuladt a szoknya szeles ballerónán s emberiség mozdulj, ez már segélyt kíván.” Egész Európa megmozdult tényleg, a Párisban megindult segélyakció hullámai hozzánk is elhatottak s a nagy segélyhangversenyre még Blahánét is elvitték Párisba magyar népdalokat

énekelni s dült be a pénz a boldog hidalgók hazájába, kik, mint később kiderült, nem a szükölködőknek adták a félmilliót, de saját zsebecskéiket boldogították azzal. Akkor még Magyarország is adakozott Murciának és a hidalgóknak, pedig Murcia igazán Hekuba volt nekünk.

Nem vagyunk abban a példátlanul szerencsés helyzetben, amiben az északamerikai San Francisco város volt, midőn rövid három perc alatt a földrengés úgy tönkretette, hogy csak az égvakarók, melyeknek vasgerendázata ellenállott minden rengésnek, mutatták, hogy hol voltak egyes épületei a nagy világvárosnak.

Milliárdok semmisültek meg egy pillanat alatt megrendült az egész emberiség.

Egy jajkiáltás harsogott végig az öt világrészen, meg akarták indítani a világ legnagyobb segélyakcióját, melynek sok millió dollár lett volna az eredménye. S ekkor San Francisco lakosai kijelentették, hogy ők idegenektől egy centet se fogadnak el, — ők saját erejükből talpra fognak állani. És talpra is állottak, az amerikaiak azzal a bámulatos macskatermeszetével mely mindig talpra esik s annál inkább, minél magasabbról bukik alá. Hát ez persze Amerika volt, ahol a társadalom a legteljesebb önszegély elve alapján áll, ahol nem szoktak ahhoz, hogy mindent kívülről várjanak, de ahol a büszkeség tiltja, hogy a kívülről jövő segélyt el is fogadják.

Magyar társadalom! Érts a szóból. Mozdulj meg és tégy nyomorba-jutott véreidért. Látod a pozsonyi

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszergyárában (Rákóczi-ut, Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitünő kivitelben készíttetnek. Telefon 419.

ghetto leégettjeit, milyen urakká tették a jó emberek s csak a magyarság volna az, mely veszni hagyja véreit?

Ime, országszerte működő jótékonyági egyletek, műkedvelő társulatok, itt a jó alkalom. Van inséges vidék elég, lehet javukra táncolni és szindarabokat előadni. De gyorsan ám, még mielőtt az inségesek az utat Amerika felé megtalálják!

Félhold a kereszt helyén.

A törökök visszafoglalták Drinápolyt és a Szelim-mecsetre, melyet pedig a bolgárok már átalakítottak keresztény templommá, ismét kitűzték a félholdat.

Ime, a sors kerekének megdöbbenő, váratlan fordulata!

Páratlan vitézséggel, fiai tizezeinek feláldozása árán foglalta el Bulgária Drinápolyt. Ugy tekintette akkor mindenki ezt a fényes haditényt, mint az európai török uralom végének a kezdetét. Most pedig kardcsapás nélkül adták át a bolgárok ugyanazt a Drinápolyt a törököknek.

A szerbek, görögök és románok szépen visszahozták a pogányt oda, ahonnan a bolgár vitézség kiverte.

Bulgáriát rettenetes helyzetbe hozta a többi balkáni nép perfidiája. Most láthatja, micsoda politikai baklövés volt szövetségbe lépni olyan népekkel, amelyeknek a becsületéről fogalmuk sincs. Bulgária most tanulja meg a régi latin közmondást: Graeca fides, nulla fides. Ugyanezt megtanulhatja más balkáni népekre is alkalmazni.

Hanem ezzel a tanulsággal Bulgária ma már nem sokat ér. Egy ut van számára, ha menekülni akar rettentő helyzetéből: minél hamarabb békét kötni. Helyrehozhatlan hibát, bünt követtek el Bulgária vezértérftai, mikor erre az utra rá nem léptek hónapokkal ezelőtt, hanem azt hitték, hogy kifáradt, megtizedelt seregükkel az egész világot meghódíthatják.

*

A balkáni eseményekről a következő tudósítások szólnak:

Fegyverszünet.

Bukarest, jul. 24. A román kormány megbizta Coanda tábornokot, hogy azonnal menjen Nisbe az előzetes fegyverszünet megkötésének megkönnyítésére, hogy ott a bukaresti konferenciához induló delegátusokkal találkozzék. Ambár a békepreliminárakat kell hogy Bukarestben ugyanakkor írják alá, mint a fegyverszünetet, lehetséges, hogy a fegyverszünet aláírása előtt is előzetes rendszabályokat alkalmaznak, hogy minden újabb vérontás elkerültesse. Ferdinánd király, a ki tegnap Károly királyhoz újabb táviratot intézett, ebben arra kérte a királyt, hogy a szerb, görög és montenegrói királyoknál lépjen közbe a békemegkötés gyorsítása érdekében, Károly király a három állam fejedelméhez is intézett táviratot a fegyverszünet gyors megkötése céljából és táviratában kijelentette, hogy a volt szövetségesek között minden újabb vérontás céltalan és csak rosszbítaná a helyzetet.

Törökország külön akciója.

London, jul. 24. Jól értesült részről nyert hír szerint az első lépés, amellyel a

hatalmak nyomást akarnak gyakorolni Törökországra, már megtörtént. Törökország Párisban ötven millió frankos kölcsönt kötött. A hatalmak közbelépésére most a bankok a kölcsönt nem utalják ki addig, míg Törökország el nem ismeri a londoni békét.

Páris, jul. 24. Törökország katonai akciója erősen foglalkoztatja az orosz diplomáciát, amely meg fog egyezni a hatalmakkal arra nézve, hogy a törökök ne maradjanak Drinápolyban. Mint a Temps Pétervárról jelenti, a londoni orosz nagykövet azt az utasítást kapta, hogy a nagyköveti értekezlet mai ülésén a legenergikusabban rendszabályokat kérje Törökország ellen és így kényszerítsék a portát, hogy az Enosz-Midia vonalon innen lévő területeket kiürítse.

A török Drinápolyt nem adja.

Konstantinápoly, jul. 24. A kabinet tagjai Drinápoly elfoglalásáról és törökország további katonai akciójáról a következően nyilatkoztak:

Ozman Nizami basa és Szulejmán el Bustani szenátor kereskedelemügyi miniszter nyilatkozataiból kitűnik, hogy a porta nem tekinti átmenetinek Drinápoly megszállását. Sőt úgy látszik, Törökország el van határozva, hogy Drinápolyt ismét bekebelezi és e mellett, mint Ozman Nizami basa hangoztatta, azon az állásponton van, hogy a londoni szerződés semmis és érvénytelen. Általában meg lehet állapítani, hogy a kormány bizalommal néz az elkövetkező események elé. Az orosz csapatmozdulatokról szóló hírek nem okoznak nyugtalanságot, mert nem hisznek Oroszország külön katonai akciójának lehetőségében. Nemzetközi flottatüntetést is valószínűtlennek tartanak és Törökországnak kedvező kompromisszumot remélnék.

Kereszt helyett félhold.

Konstantinápoly, jul. 24. Mehemed Eszád effendi, a sejk-ül-izlám táviratot kapott Enver bégtől, a mely szerint a drinápolyi Szelim-mecsetet ismét ünnepélyesen beszentelték és a kereszt helyére a félholdat tették. A katonák sirtak örömben, mikor először hallatszott újra a szent helyről az ima. Holnap a nemzeti ünnepet fogják megülni.

A sejk-ül-izlám köszönetet mondott Enver bégnak, minden hívő ragyogó példaképének, és azt mondotta, hogy ez az ünnep a hitre és történelemre nézve igen nagy jelentőségű.

A román csapatok a törökök ellen?

London, jul. 24. A Daily Telegraph bukaresti levelezőjének értesülése szerint a román csapatok el fogják üzni a törököket Drinápolyból és a várost vissza fogják adni a bolgároknak.

Izgatottság Szófiában.

London, jul. 24. A Daily Mail jelenti Szófiából: Az a hír, hogy a törökök elfoglalták Drinápolyt, leirhatatlan izgatottságot keltett. Itt attól félnek, hogy a görög csapatok meg fogják szállani Filippopoliszt, ami kétségtelenül a népszennvedelem kitörését vonná maga után Bulgáriában. Ferdinánd király Branjába ment. Musztafabasával a távirati összeköttetés megszakadt.

Oroszország megszállja Örményországot.

Páris, jul. 24. A külügyminiszteriumhoz, valamint az orosz nagy-

követséghez közelálló lapok ma egyértelműen azt jelentik, hogy Oroszország megszállja Arméniát, ha a törökök Drinápolyt nem adják át Bulgáriának.

Tíz nap múlva teljes béke?

Bukarest, jul. 24. Marghiloman pénzügyminiszter így nyilatkozott az Adaverul tudósítója előtt:

— Legkésőbb tíz nap múlva béke lesz a Balkánon. Románia a hatalmak egyező akarata szerint úgy intézte akcióját, hogy az európai békére nézve semmiféle kellemetlen meglepetésektől többé tartani nem kell.

Hajnali tolvajfogás a pihenő mozdonyról.

A kucséber elaludt a csöndes váróteremben.

*

Wieser Izidor, a mosolygós arcú kucséber, aki olyan finoman tud odatolakodni a vendéglői asztalokhoz, izgalmas kalandot élt át a múlt éjszaka. Wieser Debrecenbe akart utazni, mert itt Váradon már nem ment se-hogy sem a gseft.

Még éjfél tájban kiment az állomásra, hátha hajnalig, amikor a vonat indul, akad valami kis üzlet.

A harmadosztályú váróteremben alig lézengett valaki. A kucséber elkedvetlenedett, leült egy kemény padra és lelógatta fejét. A négy sarokban máramarosi móccok aludtak s az egyik padon cigarettázott egy gigerli. Fekete, gyűrött arcú, éhes jassz, akinek felvilant a szeme, amikor meglátta, hogy a kucséber leejti a fejét.

— Elaludt.

Rögtön munkához látott. Alapos terepszemlélet tartott, azután macskaléptekkel megközelítette az édesdeden horkoló zsidót. A kucsébernek kinyitott mellén a kabátja, valami fehér papir kandikált ki és mellette a földön összezsugorodva aludtak az édes cukorkák, barna datolyák színes skatulyában.

Sehol nem mutatkozott egy élő lény sem, a Perron előtt pöfökölt egy mozdony, de a hajnali sötétségben nem látszott senki rajta.

A jassz odacsuszott a kucséberhez és lassan kihuzta a fehér könyvet a zsebből. A kucsébernek abban a könyvben volt minden vagyona 310 kor. papírpénzben.

Kint a pihenő mozdonyan ekkor előre hajolt egy kormos férfi: A fűtő. Belátott a világos terembe és kíváncsian várta, hogy mit fog csinálni tovább a tolvaj.

A jassz a pénzt hirtelen begyömöszölte a cipője szárába, a könyvet pedig a kályha háta mögé dobta. Aztán ledült egy távoli padra és a fal felé fordult.

A fűtő leugrott a mozdonyról, bekopogtatott a rendőrszoba ablakán.

— Jöjjön csak rendőr.

Együtt mentek a váróterembe. A fűtő oda állt az alvást színlelő jassz mellé.

— Maga pedig költse fel a kucsébert és kérdezze meg, hogy mije veszett el.

A rendőr felköltötte Wiesert. A kucséber mindjárt a zsebéhez kapott.

— Jaj, mindjárt megüt a guta! . . .
Hiányzik a könyvem, a pénzem! . . .

Az oláhok felriadtak. A jassz felpattant és menekülni akart. A fűtő lefogta. A rendőr a hajnali szürkületben galléron fogva vitte be.

Mindent tagadott. Bodó László végre beszólította a fűtőt. Az pedig a jassz bal lábához nyult és kihuzta a cipő szárából a 310 koronát.

A jasszt Csóta Jánosnak hívják. Már az ügyészség foglya.

A polgármester az ár vízkárosultakért.

Összeül a segélybizottság.

Tegnap számunkban megemlítettük, hogy Nagyváradon megalakult az árvíz-károsultakat felsegélyező bizottság. Tegnap már Rimler Károly polgármester egy jelentős lépéssel tovább vitte az ügyet. A tanács által megválasztott tagokhoz meghívót küldött, melyben július 31-én dultán 4 órakor értekezletre hívja a bizottságot. A meghívó szövege a következő:

Július havában a folytonos esőzésektől megdagadt folyók kilépve medreikből az ország tekintélyes részét elborították s tönkretették a közvetlenül aratás megkezdése előtt sok fáradsággal megmunkált földeket s a rajtuk levő terményeket. Ledöntötte az árvíz sok helyen a házakat, sőt a hirtelen jött árnak sok emberélet is esett áldozatul.

Különösen hazánk 9 vármegyéje szenvedett kiszámíthatatlan kárt a rettentő elemi csapás folytán. Elképzelhetetlen nehéz helyzetben van ennek folytán hazánk sok községének a lakossága, akiken ma csak honfitársaink részvéte és támogatása segíthet.

A m. kir. kormány átlátva azt, hogy rendelkezésre álló segélyeszközök csak a pillanatnyi nyomor enyhítésére elegendők, egy országos segélyakció megindítását határozta el, ennek következtében városunk törvényhatóságának nemesszivü és áldozatkész polgárait felkérte a m. kir. belügyminiszter ur 11.9102—913 IX. sz. leiratában, hogy szenvedő és nélkülözhető filléreik felajánlásával is segítsenek és támogassák őket a mai válságos pénzügyi viszonyok által is súlyosított sorsuk elviselésében.

Városunk tanácsa a segélyezés, illetve gyűjtés hatályosabbá tétele céljából elhatározta, hogy egy gyűjtőbizottságot alakít s ennek feladatává teszi, hogy a segélyezés, illetve gyűjtés módozatait meghatározza és annak keresztülvitelét saját hatáskörében a legmesszebbmenő odaadással teljesítse.

Tekintetes Címet, mint ezen bizottság megválasztott tagját felkérem ennelfogva, hogy a segélybizottságnak f. évi július hó 31-én d. u. 4 órájára a városi székház bizottsági termében tartandó ülésen megjelenni sziveskedjék.

Rimler Károly
polgármester.

Kolozsmegye új főispánja. A hivatalos lap közli, hogy a király gróf Esterházy Kálmánt Kolozsvármegye és Kolozsvár szabad királyi város főispánját ezen állásától saját kérelmére felmentette s neki ez alkalomból a belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta. A másik királyi kézirat arról szól, hogy a király gróf Bethlen Ödönt Kolozsvármegye és Kolozsvár szabad királyi város főispánjává kinevezte.

Évtelen feleség.

Csöndélet az ügyvédi irodában

*

A városi izgalmas élet legszövevényesebb viszonyai az ügyvédi irodákban futnak keresztül. A „principális” szőnyeges, félhomályos szobájában temérdek baj, keserűség, fondorlat, ravasz terv, könyörgés és apróbb megbeszélések hangzanak el. Mikor egy-egy eset polgári vagy büntetőpör kikerül a bírósági szürke termekbe, akkor már kliens és ügyvéd a legjobban értik egymást.

És hány józú eset kerül ide, amit talán soha sem fog megtudni a világ. Itt maradnak eltemetve a bélelt ajtók mögött.

Egyik keresett nagyváradai ügyvéd irodájába beállit tegnap Rác János jó módu városi polgár.

— Ügyes-bajos ember vagyok tekintetes uram, tessék elvállalni a dolgom.

— No mi az bátyám?

— Hát ugy esett a dolog kérem, hogy ezelőtt három esztendővel elvettem a . . . a feleségem. Már tetszik tudni, megnősültem. Így mondi divatosan.

— Éltünk-éltünk három esztendeig, de nekem kezdettől fogva nem tetszett az aszszony. Mondtam is neki:

— Hej asszony, asszony, te még sok keserűséget fogsz nekem okozni.

— Ugy is lett. Csak ledérkedett, elmaradt hazulról, míg aztán tegnap hozzám üzent, hogy ne is várjam, mert nem jön haza. Jobban megy sorsa a szeretőjénél.

— Hát most mit akar Rác ur? Vissza akarja téríteni a feleségét?

— Dehogyan is akarom! Csak maradjék ott. Arra szeretném kérni a tekintetes urat, hogy válasszon el tőle.

— Jaj kérem, az nem úgy megy. Majd a törvény elé visszük. Meg fogjuk indítani a válókeresetet.

— Azt szeretném én is.

— No akkor irjon alá egy meghatalmazást, a jelölt ur majd fölveszi magával a tényállást és el fogják választani magukat.

Rác János uram erre leül és várja Scharf Miksa jelölt kérdéseit:

— Hogy hívják? Hol lakik? Mi a foglalkozása? Vagyona van-e?

— Mi a neve a feleségének.

A jelölt megáll az írásban. Nem kap feleletet.

— Mi a neve a feleségének?

— A neve? Kérem én mindent tudok, azt is, hogy 30 éves, Debrecenben született, de hogy mi a neve? . . .

A komoly, poros könyvek, tintás asztalok, aransarku kódexek, meg a virgonc jogász halkán elkezdenek nevetni. A jelölt is mosolyog, az ügyvéd is kijön s kíváncsian kérdi:

— De Rác uram, hát 3 év alatt nem kérdezte meg a feleségét, hogy hogy hívják?

— Nem én kérem. Nem hívtam én más-kép, mint hallod-e asszony.

Es be kellett szüntetni a tényállás fölvetését. Ma fogják kinyomozni az esketési anyakönyvből, hogy mi a születési neve Rác Jánosnénak.

Nem választunk bírót!

Ugyis a vármegye parancsol!

A monostorpályi bíróválasztás.

Pár nappal ezelőtt megirtuk, monostorpályi község képviselőtestülete határozottan állást foglalt a vármegye rendelkezésével szemben. A vármegye ugyanis jóváhagyta a képviselőtestületnek egy korábban hozott határozatát, melyben kimondta, hogy új községházát és jegyzői lakot épít. Később ezt az elhatározását megbánta a község és a jegyzői lak részére szükséges telek adásvételi szerződését nem írta alá, hanem meglebebezte az egész ügyet a miniszterhez. A miniszter természetesen elutasította a felebezést és kötelezte a községet, hogy kösse meg az adásvételi szerződést.

A rendelet megérkezett a községhez, azonban mikor kihirdették azt az előjárásági tagok előtt, azok egyértelműleg kijelentették, hogy nem fogják azt teljesíteni. A bíró társaival egyetemben le is mondott állásáról.

A lemondást a főszolgabíró el is fogadta, egyben azonban intézkedett az új választás iránt, melynek határidejét július 24-re, azaz tegnapi tüzte ki. Máskor egy képviselőválasztással vetekedő mozgalom szokta megelőzni a bíróválasztást. Most teljesen nyugot volt a község. Az egész községben annyi különösebb jelenség volt tapasztalható, hogy a szokásos csendőrlétszámot megerősítették.

Lehetséges, hogy az utcákon cirkáló csillogó szuronyos zsandárok látása csillapította le a kedélyeket, de még csak legkisebb csoportosulást sem lehetett tapasztalni. Csendes volt azonban a községháza is. Egy-egy bíróválasztáskor öt-hat jelölt is szokot küzdeni a bírói tisztségért. Most azonban egyetlen egy jelölt sem volt.

Reggel Balázsházy Iván főszolgabíró személyesen jelent meg a választás vezetésére. A törvényes időben meg is nyitotta Balázsházy a választást, de nem volt sem jelölt sem szavazó. Szavazók ugyan lettek volna, azonban azok a községháza előtt járkáltak le és fel, anélkül, hogy legkisebb jelét adták volna szavazási szándékuknak.

— Minek szavazzunk!

— Ugyis a vármegye parancsol itt!

Kiabáltak a gazdák össze-vissza. Telt az idő, de sem jelölt sem szavazó nem akart jeleltenkezni. Végül is Balázsházy be-rekesztette a választást eredménytelenül és eltávozott a községből. Az esetet be fogják jelenteni az alispánnak. A község e szokatlan eljárása miatt fel fogják oszlatni a képviselőtestületet és ha az új képviselőtestület is renitenskedik, a vármegye biztost fog kiküldeni a községi ügyek vezetésére.

A lakosság nagy izgalommal tárgyalja az eredményeket és kíváncsian várja a következményeket.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hammer Ilona brassói állami polgári iskolai helyettes tanítónőt a belényesi állami polgári leányiskolához a XI-ik fizetési osztályba segédtanítónővé nevezte ki.

Mi lesz már a családi pótlékkal.

Tele a város panasszal.

Naponta hoz a posta panaszos leveleket a redakcióba. Szegény alkalmazottak, rendőrök, kisjavalmazású hivatalnokok kérének bennünket, hogy sürgessük a családi pótlék kiutalványozását a városnál, mert a tönk szélén állanak.

Nem tudjuk elgondolni, hogy mi megy ott a városnál. Micsoda tág lelkiismerettel kezelhetik ezt a kérdést, amikor már több, mint egy félszáz el kellett volna intézni. Hát minden előbbre való, mint a saját embereink ügyes a hivatalnokok megnyugtatósa?

Ez nem várospolitika. A kistisztviselőknek örökre kedvét szegi ez a folytonos halasztgatás, taktikázás, ígéretés és bizonytalanság. Tessék csak meggondolni, hogy micsoda gazdasági élet van most, hol adnak csak 10 korona hitelt is, melyik bank folyósít egy száz koronás váltót!

A kicsi adósságok tengerében vergődik a szegény hivatalnok, minden reménye a családi pótlék és az még mindig messze fölötté, valahol a magas polgármester aranygyűrűs kezei közt ragyog.

A családi pótlék a törvény értelmében 1913. jan. 1 óta megillet minden köztisztviselőt s így természetesen Nagyvárad város tisztviselőit is. Az állami tisztviselők már 2 év óta kapják; Temesvár, Arad, Pécs, stb. városok tisztviselői is régóta hozzájutottak a pótlékhoz. — Csak itt nem adták ki még sem, dacára annak, hogy a törvényhatóság már 3 ízben is utasította a tanácsot a kiutalványozására.

Itt van a nyakunkon szeptember, mikor gyermekeinket be kell iratni, kell értük fizetni tandíjat, beiratási díjat, venni kell nekik könyvet, ruhát. Miből vegyen a szegény tisztviselő, mikor megélni is alig tud.

Bennünket megszólít a rendőr az utcán.

— Uram 200 koronát kapnék, ha kiutalnák. A legnagyobb zavarban élek a családommal abból a 60 koronából havonta. És nem tudok hozzájutni ahhoz a kis pénzhez. Tessék csinálni valamit az uiságban rólunk.

Nem szabad tovább forszirozni a dolgot, mert meglátja a város, hogy így behajtja kis embereit a kis bűnök elkövetésére, amelyek után aztán jön a nagyobb is. És azután fegyelmi, felfüggesztés, elbocsátás. Rásütik, hogy nyomorult volt és becsületlen, pedig csak a körülmények tették azzá. És a körülmények megváltoztatása most a tanácson mulik.

A tartalékosok adókedvezménye. Teleszky János dr pénzügyminiszter abból a célból, hogy a véderőtörvény 43-ik szakasza alapján a kivételes tényleges katonai szolgálatra behívott, illetőleg visszatartott családföntartó tartalékosoknak, valamint a gondozásukra bizott családtagoknak az őket terhelő egyenes adók és illetékek törlesztését megkönnyebbitse, körrendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz és a székesfővárosi adófelügyelőhöz.

Ebben utasítja az említett hatóságokat,

hogy az ilyen családföntartó tartalékosok, illetve póttartalékosok szolgálatban tartásának ideje alatt, valamint a hazaérkezésüktől számított további három hónapig azok, vagy gondozásukra bizott családtagjaik terhén nyilvántartott egyenes adók és illetéktartozásoknak végrehajtás utján való behajtását általánosságban tartsák függőben. Együttal fölhatalmazza az említett hatóságokat arra is, hogy ha a nevezettek hazaérkezésüktől számított három hónap alatt ezért folyamodnak, az adóhátralékokra nézve megfelelő részletek fizetésének megállapítása mellett, legföljebb egy évre terjedő fizetési halasztást a maguk hatáskörében engedélyezhessenek. Ha pedig a föntnevezettek hazaérkezésüktől számított három hónapon belül illetéktartozásaiknak részletekben való befizethetőségét kérelmeznék, fölhívja a pénzügyminiszter a nevezett hatóságokat, hogy az erre való folyamodásokat, amennyiben a kérelem elbírálása nem állana hatáskörükben, hozzá terjesszék föl.

Végül meghagyja a körrendelet, hogy intézkedéseiről a községi (városi) előljáróságok késedelem nélkül azzal értesítendők, hogy ezeket a kivételes kedvezményeket megfelelő módon az érdekelteknek is azonnal hozzák tudomásukra.

Hajnali illatok.

Földgázbűz Nagyváradon.

Ha az ember hajnalját Nagyvárad utcáin sétál — már akár azért, mert már felkelt (ez a ritkább eset), akár azért, mert még nem feküdt le — valami rettenetes, penetráns szag üti meg az orrát.

Ezt az illatot definiálni nem lehet; ezt meg kell tapasztalni annak, a ki akár mint koránkelő, akár mint későnfekvő érdeklődik iránta. Az alaptónust a poshadt árpalé szaga adja meg, de vegyül bele kénhidrogén, istállószag, romlott szafaládébűz is, az egész pedig harmonikusan átfogja és egységbe foglalja a már-már feledésbe ment Pece illatának valamely, erősebb idegekre számító válfaja. Némelyek azt mondják, Nagyvárad város hatósága be akarja vezetni ide a földgázt s egyelőre most szoktatja a közönséget a szagához. Az egész tehát csak földgázpróba volna, egyelőre az orrok számára.

A próba azonban egyelőre kissé erős. Nemcsak a város levegőjét fertőzi meg a bűz, hanem kiterjeszkedik a hegyre is. Eről tanuskodik az alábbi panaszos levél:

Kedves Szerkesztő Ur!

Tekintettel a mai pénzügyviszonyokra, nincs módjában mindenkinek a világ nevezetesebb fürdőiben nyaralni, így sokan — mint például mi is, szegény nagyváradiak — megelégednénk, ha a várad hegyen élvezhetnők a jó levegőt. Ami sajnos nincs. Nincsen?! (kérdézi a Tisztelt Szerkesztő ur.) Hiszen jártam én már ott s élveztem azt a balszamos jó levegőt. Az is volt ez eddig, míg teljesen élvezhetlenné nem tette a nagypiac felől kiáradó — földgázszertü-bűz.

Kérjük Tisztelt Szerkesztő urat, hogy szólítsa fel az illetékes hatóságot, hogy tegyenek valamit a hegylakók érdekében. Kérem, tegyék valamiképp még egyszer élvezhetővé az elromlott levegőt!

Legokosabb lenne, ha Tisztelt Szerkesztő ur holnap, avagy holnapután személyesen kifáradna s b. orrával győzne meg micsoda állapotok vannak erre felé.

Tisztelettel egyik előfizetőjük — i.

Szerkesztőnk a szives meghívásnak köszönettel eleget fog tenni — de csak később.

Reméli ugyanis, hogy addig talán az érdemes magisztrátusban is akad talán egy koránkelő (vagy legalább későn fekvő) ur s megpróbálja azt a nagypiacvidéki büzgyarat, a honnan a fertelmes szagot a négy világtáj felé expedíálják, egy kissé megrendszabályozni.

Nézze szép Szerkesztő ur,

én őszinte részvétellel vagyok Kegyed iránt. Kegyed csunyan kikapott tőlünk s mikor jó messze futott a derestől, akkor nagy or-rot mutat nekünk.

Kegyed a rakoncátlan gyermekek sivalkodásával menekül és simogatva a botütések helyét, azt kiabálja, hogy a »szive fáj« értünk.

Mindig sajnáltam a megleckéztetett embereket, de Kegyed iránt különös szimpátiával viseltetem, mert nem tudja, hogy ki verte el rajta a port.

Hát nem én vertem el Kegyeden a port. Nem én bántam el Kegyeddal olyan kegyetlenül. Ámbár elvégre Kegyednek mindegy, hogy ki kezelte a nádpálcát. Verés verés.

De akkor miért haragszik reám, szép Szerkesztő ur, aki a Káptalansor felé járok?

Kegyed félreismer engem, Kegyed rosszmájának, tréfát nem ismerő harcosnak nézett engem, aki pörölyvel csap le az Ön kiseded írásaira.

Azért a csinytevésért, amit mint tapasztalatlan üzletember követett el a vendéglőssel szemben, kikapott Fehér Dezső urtól, a lap szellemi vezetőjétől. Fehér Dezső ur mondotta nekem, hogy Önt házi fegyelemben részesítette, eltiltotta Önt és egész redakcióját az »effajta izléstelen heccek« megírásától. Fehér Dezső ur talán még emlékszik arra, amit mondott. Különben ő is nagyon izgatott volt, mert félt Gerő Ármintól, aki haragosan rátámadt:

— Hogy engedte ezt megírni? Hova tette a jobbik eszeteiket?

A vendéglős pedig — erős zömök ember — ve-réssel fenyegetődzött.

Mint hallom, sok leányos háztól és tisztességes családtól visszaküldték a »Nagyvárad Naplót« a kéjelgő cikkekéje miatt.

Ennyi konfuzió, neheztelés, harag, felháborodás, anyagi kár, házi fenyték után derésre rántani az embert igazán kegyetlenség. Képzelem, hányszor elmondta Ön magában, hogy:

— Egy rókáról két bőrt lehuzni mégsem járja. Ezért nagy az én részvétem.

És ha elgondolom, hogy még mennyit kell önmek szenvednie, amíg igába török, hát összefacsarodik felebaráti szívem.

Ugy tudom, hogy szerződésének 7. pontja köti ki, hogy ebéd után sorra kell látogatnia a nagyobb kávéházak törzsasztalait Nagyobb kávéház öt van itt a közelben, mindegyikben négy-öt törzsasztal. De ve-gyünk csak négyet. Mindegyik törzsnél meg kell in-nia egy feketét. Ez naponta husz fekete.

Ujabbán látom, hogy jó iskolás gyermek lett. Hónalja alatt vadonatúj könyvtárát szorongat. Mire jó ez, Szerkesztő ur?

A marsallbot szép allegoriáját Sas Ede ur foglalta le Nagyváradon. Azt nem mindenki hordhatja tarsolyában, ugy-e kérem?

De haj! ez a házi parancs. Déli fél tizenkettőkor szépen kimosakodva jelentkezni kell a Főszerkesztő urnál. Ezt a raportot famulusi módon betartja, viszi a nagy cakkumpakkot.

És jaj, ha üres! Sokat kell bizony lötni-futni egy kis érdekes újságért, fülelni, hallgatózni a törzsasztaloknál. S mivel nagy drukk lakozhatik önben, hogy üres kézzel megy be a redakcióba, válogatás és kritika nélkül felszippann minden henye viccet.

Hűs Svéciban talán megfagyott érteke, hogy

HIREK

Tájékoztató.

Julius 27. A Katholikus Népszövetség Anna-bálja a Püspök-fürdőben.

*** Uj udvari tanácsos.** A hivatalos lap jelenti, hogy a király Greksa Kázmér doktornak, a zágrábi tudományegyetemen a magyar nyelv és irodalom nyilvános rendes tanárának, tudományos tevékenysége elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta.

*** Cziffra Kálmán Vekerden.** A függetlenségi párt jelöltje tegnap már befejezte körutját. A munkapárt jelöltje még ma Vekerden fogja elmondani programbeszédét. A mai beszéd iránt óriási lelkesedés nyilvánul meg. A község nagy óvációkban fogja részesíteni Cziffrát. A kerületben már most is több munkapárti képviselő tartózkodik, akik Cziffra Kálmán támogatásán dolgoznak. Eddigi megállapodás szerint 40 képviselő fog a választás alkalmával a kerületbe utazni, akik segítségére lesznek a munkapárti lobogó győzelmének.

*** Ficzek Lajos temetése.** Tegnap egész nap érkeztek részvét táviratok és részvétnyilvánítók a gyászoló Ficzek családnak. Az elhunyt ravatalát szebbnél-szebb koszorúkkal halmozták el. A ma délelőtt háromnegyed 9-kor tartandó temetésen festületileg jelennek meg mindamaz egyesületek és intézetek, melyeknek tagja volt az elhunyt. A vármegye tisztikara, melyben mint tb. főügyész szerepelt Ficzek Lajos, szintén jelen lesz a végtisztességen. A temetés alkalmából özv. Grunwald Henrikné, a biharmegyei és nagyváradai nőegylet elnöke a következő meghívó közlését kérte:

Meghívó.

Fölkérem a biharmegyei- és nagyváradai nőegylet tagjait, miszerint együletünk volt pénztárosa Ficzek Lajos temetésére minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Nagyváradon, 1913 évi jul. hó 24.

Özv. Grunwald Henrikné,
alelnök.

*** Kvasz András letartóztatás.** Eperjesről jelentik: Kvasz András, a hirneves magyar aviatikus legutóbb Eperjesen járt és kiszemelte magának azt a területet, ahol szeptemberben fel fog repülni. A katonai gyakorlótéren vizsgálódott és más felvilágosító hiányában a lőportoronyhoz kirendelt őrségnek Nagy Imre nevű szakaszvezetőjével állt szóba. Kvasz a helyi körülményekről kérdezősködött, a gyakorlótér nagyságáról és elmondta, hogy ő itt fog felszállani. Mikor aztán a beszéd a helybeli katonaságra, majd pedig a katonaság létszámára terelődött, a szakaszvezető hivatalos hangon kijelentette, hogy nem hajlandó kémkedéshez adatokat szolgáltatni és a lőportorony felrobbantásához hozzájárulni; majd Kvaszt minden tiltakozása ellenére letartóztatta és a rendőrségre kísérte. Itt csakhamar kiderült a tévedés és a kémnek nézett pilótát egy fél óra mulva szabadon bocsátották.

*** A tiszteletbeli ügyészek jogai.** Csak a napokban jelentette a Tiszán-

tul, hogy a miniszter körrendeletben figyelmeztette a tiszteletbeli ügyészeket, hogy olyan ügyet, mely valamely árva, vagy gondnokolt ellen irányul, nem vállalhatnak el. Most újabb rendeletet adott miniszteri döntések alapján Verner Kálmán árvaszéki elnök. A rendelet értelmében a tb. ügyészek az árvák és gondnokoltak ügyeiben csakis a készkiadásokat számíthatják fel. Ha az ügy nagyobb munkát igényel, úgy annak díjazását minden esetben az árvaszék állapítja meg. A tb. ügyész még akkor sem vonhatja le díját a pénzből, ha az árva, vagy gondnokolt követelését ő hajtotta be. A behajtott pénzt minden esetben köteles befizetni az árvaszékhez és az árvaszék utalja majd ki a megfelelő díjazást. Azt hiszik ezek után kevesen fogják vállalni a tb. címet.

*** Betörő cigányok.** Margittai tudósítónk jelenti, hogy a járásban Bisztraterében tegnap délelőtt vakmerő betörést követtek el a cigányok. Tóth János terebesi gazda Nagyváradon a hetipiac alkalmával két marhát adott el 360 koronaért. A pénzt odahaza a láda mélyén rejtette el, míg a láda kulcsait az ágyban, a párnák alá dugta. Tegnap a gazda a réten volt. Ez alatt a lakását feltörték és megkerítették a 360 koronát. Tóth a lopást a délutáni órákban észrevette és nyomban jelentette a csendőrségnek. A községben többen látták, hogy Tóth háza körüli cigányok ólalkodtak és a csendőrség ezen a nyomon indult el. Rövid keresés után a határban el is fogta a betörőket Lukács Sándorné, Sztojka Lakatos Zsófi, Ajtai Demeter János személyeiben. Az elfogottak kivétel nélkül cigányok, akik Lukács Sándor terebesi háztulajdonos cigányoknak voltak vendégei. Bevallottak mindent. Kiderült az is, hogy a cigányokat Lukács Sándorné bujtotta fel a betörésre. A jeles kompanistákat letartóztatta a csendőrség és átadta a bíróságnak.

*** Cégtábla háboru.** A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara az utóbbi időben igen szigorúan fogja fel a kereskedők reklam ügyét. Mi tagadás benne, a kereskedők tényleg annyira mennek a reklámok terén, hogy az a tisztességes verseny rovására megy és a község felrevezetését eredményezi. A reklámozás tulkapásait célozza a kamara amaz eljárása, melyet most indított. Igaz ugyan, hogy Amerikában a reklám világban a reklám tesz mindent és azt senki sem tiltja, de az Amerika és mi még messze vagyunk Amerikától. Legujabban két áruház tulajdonosa ellen folyik az eljárás. Az egyik a Körözsparti-áruház, a másik egy Rákóczi-uti csódtömeg elárúsítás. A parti üzlet reklámozása oly formán, hogy a „parti” szó szerepeljen tilos, de a feljelentett áruház ép a Körözsparton van és mindenki nézheti parti áruháznak is, meg Körözsparti áruháznak. A másik eset, melylyel tegnap foglalkozott a tanács az említett csódtömeg, amit egy kereskedő vett meg és ezzel a felirással árusítja: „Aruraktár eladó, bolthelyiség kiadó.” Eladás 7 órától 12-ig, délután 2 órától 7-ig. E felirat nyomán mindenki azt hiszi, hogy ott csódtömeggondnoki kiárúsítás történik és olcsón vásárolhat, a többi kereskedők rovására. A tanács a feljelentésben nem döntött, a határozathozatalt egyelőre felfüggesztette.

mit szabad és mit nem megírni? Miért nem kérdezte meg előbb tanítómesterét?

Én sajnálom Önt, hogy annyi feketét kell inni a szerződéses előírás szerint. Sajnálom, hogy a gerince már meghajlott s hogy az izlése elkorcsosodott. Mert ha meghallják nemes Svéciciában, hogy Ön a Nagyvárad Napló »többé nem használható« papírjait mily szerető gonddal gyűjtögeti, mert azon saját írását felel, bizony-bizony megkövezik érte.

(p. j.)

A KATHOLIKUS NÉPSZÖVETSÉG Anna-bálja a Püspök-fürdőben.

Többszöri elhalasztás után vasárnap tartja meg idei nyári mulatságát a Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezete. Tekintettel az Anna napjára, mely szombaton lesz, a Népszövetség vasárnapi mulatsága is mint Annabál fog lezajlani, még pedig a legszebb sikerrel.

A mulatságot a rendezőség minden részleteiben előkészítette s a község szórakoztatásáról minden tekintetben gondoskodott.

Tekintettel a nagy érdeklődésre, a rendes fűrdővonatokon kívül d. u. 2 órakor különvonat indul Nagyvárad állomásról a Püspökfürdőbe. Ez a vonat, mely a Népszövetség tagjai részére indul, meg fog állani Váradvelencén is. Vasárnap tehát a következő vonatok fognak indulni a Püspökfürdőbe: d. e. 7 óra 49 perc, 9 óra 50 perc, 11 óra 43 perc, d. u. 2 óra, 2 óra 19 perc, 4 óra 39 perc, 8 óra 11 percek. Ugyancsak különvonat fogja visszahozni a vendégeket éjfél után 2 órakor. Erre a különvonatra a táncteremben fognak jegyeket elárúsítani, tehát a városban menettérti jegyet senki se váltson.

A mulatság programja a következő:

Déltűn 3 órakor kezdődik a népünnepély. Lesz szerencsehalászat, kugliverseny, céllövés. Ugyanekkor megalakittanak a különféle juryk is. Mert lesznek egyéb versenyek is: férfi- és női szépség- és orrverseny. Díjat nyer a legszebb férfi és a legszebb nő, továbbá a legszabályosabb nő és legnagyobb férfior boldog tulajdonosa. Súlyverseny is lesz, a nyertes egy különösen értékes és kedves emléktárgyat kap. A bíráló bizottságok egész déltűn fognak működni és határozatukat éjféltkor hirdetik ki, amikor is a nyertesek a jutalmakat megkapják.

Külön felhívjuk az érdeklődést a szerencsehalászatra, melynél sok, igazán szép és tréfás tárgy nyerhető.

D. u. igénybe vehetők a fürdők is, még pedig népszövetségi tagok részére kedvezményes áron: a tükörfürdő 20 fill., az uszoda 10 fill. engedménnyel.

Déltűn 6 órakor kezdődik a konfetticsata. Konfettit is, szempontint is a Népszövetség árusít, mérsékelt áron.

Este 8 órakor tánc. 12 órakor vacsora, ugyanakkor tombola értékes nyereményekkel. Egyidejűleg kiosztatnak a versenyek győzteseinek is a díjak.

Ejféltűn különvonattal jövünk haza. Belépti díj személyenkint 60 fillér. A jegyet sziveskedjék mindenki állandóan kéznél tartani, esetleg láthatóan a ruhára felűzni, az ellenőrzés megkönnyítése céljából. A jun. 29-re szóló jegyek és meghívók érvényesek.

Felűfizetéseket a Népszövetség köszönettel fogad és hirlapilag nyugtázza.

* **A báró színész.** Országszerte fel-tűnést keltett az a minden részletében érdekes riport, ami lapunk szerdai számában „Báró, aki színész lesz.” címme! megjelent. Valósággal megostromolják szerkesztőségünket leveleikkel a helyi és vidéki érdeklődők. Mindnyájan a báró-színész multjára kíváncsiak, arcképet kérnek és más különféle in-timitásokat szeretnének megtudni. Készség-gel kielégítettük a kíváncsiskodók kérését, már annyira, amennyire tőlünk telt. Két vidéki színigazgató is érdeklődött a Szigli-gei színháznál báró Gorup György szerző-dése után. A leveleket elküldték Erdélyi Miklósnak M.-Szigetre. Ugy látszik, hogy a bárói rang igen kitűnő reklám a színháznál is, ahol annyi műbáró szaladgál.

* **Játékpisztoly az angol alsó-házban.** Londonból jelentik: A midőn tegnap az alsóház ülésén a belügyminiszeri költségvetés tárgyalásánál a szüffrazsettek-vel való bánásmód szóba került, a közönség részére főtartott karzaton egy fiatal em-ber játékpisztolyból több lövést tett. A fiatalembert azonnal eltávolították a kar-zatról.

* **Az ügyészség fűtőanyaga.** A nagyváradi kir. ügyészség az 1914. évi ja-nuár hó 1-től 1916. évi december hó 31-ig terjedő három évre, — évenként szükséges 597 köbméter hasábos tűzifa (cserfa) és 364 q legjobb minőségű darabos kőszén szállítá-sára pályázatot hirdet. Pályázati határidő: 1913. évi augusztus hó 14. A pályázatra vo-natkozó feltételek a nevezett kir. ügyészség-nél (II. em. 8. sz.) a hivatalos órákban meg-tudhatók. Nagyvárad, 1913. július 22. — A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara. Dr Moskovits József elnök, Dr Oláh Béla fo-galmazó.

* **Rimanóczy-étterem,** helybeli és vidéki intelligens családok találkozó helye. *Estélyek, társas vacsorák és összejövetelek* részére külön termek. *Kitűnő italok, izletes magyar konyha. Abonensek elfogadtatnak.* Szíves pártfogást kér a bérlő.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javi-tással együtt *Hatvany* és *Szentmiklósy* szü-csők, Nagy Sándor-u. 1.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi mű szer, kötszer és testegyenestő gépek készítője. Nagy-váradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., Vászón cipő 35—42-ig 1 K-tól kezdve szürke és barna szarvasbőrrel, női fél cipő 6 kor., női parti fél cipők 3 koronától kezdve Feketénél Szent János-utcán, Kis-pipa mellett.

x **Szenzáció a Korona kávé-házban.** Ma és minden este a Korona kávéház-ban egy országos hírnevű női zenekar hangversenyez a legújabb ének és zeneszámokkal naponta változtatós műsorral. *Biró Irénke* és *Báthory Adél* karmes-ternők vezetése alatt, a társulat tagjai elsőrangú erőkből van összeállítva u. m. *Biró Irénke* cselló-művész, *Kováry Józsa* priménkesnő, *Báthory Adél* zongoraművész, *Földesy Lili* kitűnő harmo-nista, *Füredi* nővérek dob és hegedő művésznők és *Várady Franciska* nagybőgős, a társulat magán-számokkal is szórakoztatja a n. é. közönséget, a hang-verseny kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szíves pártfogást kérnek *Biró Irénke* és *Báthory Adél* karmesternők

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

* **Kossuth-utca 12. sz. ház emeletén** háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Ér-tekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsab-ban lehessen hölgyeinknek a megrendelése-ket feladni a *Mille Juliette* fűző-teremnél Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. **Allandó nagy raktár fűzővédőkben.** Telefonszám 827.

* **CSODASZÉP,** friss, idei termésű csemegeszőlő! **Őszibarack, cukordinnye, ausztriai idei alma, friss paradicsom** stb. Kitűnő hegyi borok, kőbányai szalon és ma-láta sörök. **MERTZ NÁNDOR** csemege üz-letében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgykő-zönység szíves figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mér-sékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Különlegességi** cukorka- és csemege-üzlet csak egy van városunkban, a *cukorka bon-bonnière* a Bémer-téri korzón, hol sem kávé, sem fűszer szag nem járja át a cukorka és csemege külön-legességek izét. Ezért mindenkinek saját érdeke egész-ségi szempontból is, hogy szükségleteit ott szerezze be. Finom kiszolgálás és olcsó ár. Tisztelettel *Bene-dek Testvérek* tulajdonosok.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszer-űbbtől a lediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerőstükkel Pista barát-jukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divat-ruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett

x **Utások,** Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél sörcsar-nokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség ké-nyelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

Vigyáznunk tessék, hol vásároljon e hó-ban olcsón és jó árut. Egy waggon befűző cukrom ér-kezett míg a készlet tart kilója 88 fillér Aszódi 8 féle zamatu mágnás pergelt kávéi, melyhez hasonló nem létezik 1/4 kiló 1.10. Saját darálású por cukor 1 kiló 90 fill. 1 kiló Hollandi csokoládé 2.10, 1/4 kiló erő és hízó kákáo 1 kor. Brassói első rendű szalámi 1 kiló 4.50, valódi Ementháli sajt 1 kiló 280, finom lipői turó 1 kiló 1.90. Tisztelettel meg-hívom a bevásárló közönséget Kossuth-utcai fő üzle-tembe. I. fiók Kert-utca, II. fiók Rákóczi-ut Kis Dá-vid tőzsde mellett. Aszódi trieszti kávé és tea köz-vetlen behozatala cukorka és csokoládé nagykereskedő

x **A Bettiai barlang titka** már fel van fedezve, de az is nyílt titok, hogy játé-kot, ajándéktárgyat és egyéb bazárcikket a legjobban a **Párisi bazárban** a Sas alatt lehet vásárolni.

x **Klein Vilmos és Társa** üzlete is-mét megnyílt Rákóczi-ut 18. Meglepető olcsó és szo-lid árban szerezhető be finom férfiingek á 2—, láb-ravalók 1—, gyermek-kötények —50, gyermek ha-risnyák —24, 12 drb finom batiszt zsebkendő 3—, férfi és gyermek sapkák már —36 fillértől, női kesz-tyük —18 fillértől, vászoncipők —60 ftól. Mind-ezeken kívül kaphatók férfi és női harisnyák, női clott lüster és vászon kötények, férfi és női esőernyők, clott és siffon szoknyák, bőr és acél áruk és sétatokok nagyválasztékban. Nagyobb mennyiségű legújabb öngyű-jtöt —50 fillérjével árusítjuk ki.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automo-bilforgalmi r.-t.”** itteni fiókja június hó 1-én *Kórház-utca 6. sz.* alatt modernül berendezett, újonnan épülő GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobilita körökben általános meglepedést kelt, annál is inkább mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerűen berendezett garage és javítóműhely az autotulajdonosok között régen érzett közűk-séget pótol.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek ta-nácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Ismét megérkeztek** elegáns modell-kalapok UJHELYI RÓZA Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátolok is kaphatók. Telefon 130 sz.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 ezám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutá-nyos áron azonnal eladó. Részletes feltételek meg tud-hatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hun-gária cipőgyár r.t.

x **Erdekében áll,** hogy megrendelé-seivel felkeresse *Biró László* és *Tsa* uri-, női- és papi szabókat. Meglepető olcsó árak, modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

Olcsó gyógykurák itthon.

Idegesség, gyomorbélzavarok, gyengeségi állapotok gyógyítása edző vizgyógymódokkal Női-bajok, szívbjajok, érlelmeszedés ellen szénsavas fürdők, moor, sósfürdők.

Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Bentlakóknak olcsó pensio.

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhoz szállít a **Schlauch-téri kiosk** mindennap **jeges-kávét** és **fagyaltot**, kisadag fagyalt 24, nagyadag fagyalt 30 és jegeskávé 30 fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesz-nek intézve. **MAGYARI BÉLA** hírneves cigány-zenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünne-p és vasárnap.

Valódi **Chassala szandálok**, amerikai tennispók és szabadalmazott tennispókok kizárólag

REICHARD áruháza
cégnél kaphatók.

Engel Dezső

vizsgázott fogtechnikus

Lakását Bémer-térre (EMKE kávéház emeletére) helyezte át.

OCCASSIO ELADÁS
a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA
(DIÓSY MISKA)

CIMFESTŐ, ZOMÁNC Tábla készítő

EMKE és PANNONIA KÖZT

ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN

TELEFON 839 SZ.

Szölgazdasági cikkek:

kőkő, raffia, kénmáj, fonál,
ojtó-viasz és pamut, rézkénpor,
bördői por legjutányosabban a

WURST JÓZSEF

cégnél szerezhető be.

SPORT

Bajnokcsapatok küzdelme. Két kerület az erdélyi és a Keletmagyarországi kerület bajnoki futballcsapata a KTC és a NAC találkozik szombat vasárnap délután a Rhédey-kerti pályán. A kolozsvári csapat nem oly imponáló gólaránnyal nyerte a kerület bajnokságát, mint a NAC, mert az

erdélyi kerületben kevesebb a szövetségi csapat, de azért játékerője nem marad mögötte a NAC csapatának. Erre enged következtetni az a körülmény, hogy a kerületközi mérkőzésben a Bácskával ennek saját pályáján eldöntetlenül végzett. A NAC csapatának tehát vele egyenrangú féllal lesz dolga s minden erejét a küzdelembe kell vinnie, ha eredményt akar elérni. A két bajnok csapat közötti mérkőzést Nagy Lajos kolozsvári szövetségi bíró vezeti s előtte a NAC ifj. és NAC II. mérkőzik az Egyetértés I. illetve I. csapatával.

**IGAZSÁG-
SZOLGÁLTATÁS**

Mikor a ligetőr 40 koronát kér. Egy negyváradai úri ember júniusban biciklin igyekezett a Bunyitay-ligeten keresztül a városba. A ligeti-őr azonban dühösen megtámadta és erőszakkal leszállította a gépről. Az őr be is panasolta az úri embert a kir. járásbírósnál, ahol tegnap tárgyalta az ügyet. A tárgyalás során aztán kiderült, hogy a tulbuzgó őr nem annyira hivatalos rend felett örködött olyan lelkiismeretesen. Jankovits Tihamér u. i. engesztelni próbálta az ört, aki azonban hajthatatlan maradt, mondván:

— Legalább 40 koronára tessék megbüntetni, most az egyszer megelégszem ennyivel is.

Meg is büntették az úriembert, azonban, amit az őr mély sajnálattal vett tudomásul, hogy nem az ő zsebébe fog befolyni. Az ítélet végrehajtását a büntetőnovella értelmében felfüggesztették, azonban a vádlott fellebezett, mert a kihágási bíróság már egyszer ez ügyben ítelt.

TÁVIRÁTOK

Hadüzenet Szerbiának?

Varsó, jul. 24.

(Saját tud.) Innen azt az ellenőrizhetetlen hírt közlik, hogy a monarchia hadat fog üzenni 48 órában belül Szerbiának. A határszéli csapatok állítólag már meg is kapták az utasításokat.

Ötezer korona adomány.

Budapest, jul. 24.

Gr. Csekonits Endre az árvizkárosultak javára ötezer koronát adományozott.

Véres párbaj.

Nagykanizsa, jul. 25.

(Saját tud.) Bihari Sándor bécsi színész összeszólközött kávéházban dr. Darázs József ügyvéddel. Ma megverekedtek. A véres párbajban Biharinak levágta az ügyvéd jobb karját: az ügyvéd két nagy sebet kapott a fején. Kibé-
külték.

Bevonulás Törökországba.

Pétervár, jul. 24.

Ma titkos minisztertanács volt, amelyen elhatározták, hogy az oroszok bevonulnak Törökországba.

A békekövetek.

Bukarest, jul. 24.

A szerbek Pasicsot, Spalajkoviesot, 2 ezredest és egy titkárt, a görögök Veneizloszt, a bolgárok Vlamenádowvt küldték a békekonzferenciára.

Regényesarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történelmi elbeszélés.

Irta Dús László.

(Folytatás.)

71

A pápa üldözöi a hegy aljához értek és mivel a testőrséget ott találták, Stefano Colonna di ferro prancsára megkezdették a támadást, hogy Massimo Orsini embereit utjokból eltávolítsák.

A kápolnához gyalogut vezetett, eléggé széles arra, hogy párosával felállított katona karddal és buzogánnyal kellően védelmezhesse és a pápa testőrei hatalmas ütésekkal verték vissza a támadókat.

Stefano Colonna di ferro oda kiáltott Orsinninak.

— Adjátok át Cajetanit és menjetek tovább békében.

— Jer, Stefano magad és fogd el, ha tudod!

— Menjete az utból! — dörgött Colonna.

— Elve nem, halva legördölünk úgy is! — válaszolt Massimo.

— Amint akard, Orsini!

— Amint te akard Colonna!

És kezdetét vette az élethalál harc.

Csengtek a kardok, szaladtak a vérték, ordítottak a felkelők, némán verekedtek a testőrök és a Colonnák csak úgy tudtak lépésről-lépésre előre hatolni, hogyha egyenként verték a földre a testőröket.

VIII. Bonifác, kit a magyar érsek hűen és kitartóan kísért, leborult az oltár léposdjére az egyedüli ékességet képező feszület előtt és imába mélyedt.

— Édes Jézusom, a világ Megváltója, hozzád esedezem, mutasd meg nekem, földi helytartódnak a helyes utat, amelyen haladjak. Péter apostola egykor, menekülése közben, Róma kapuja előtt így szólította meg: Quo vadis? — mehetek-e én más irányba mint ahogy Péter apostolt visszatérted Rómába: üldözöi karjaiba?

— A te földi helytartód a koronás fők fölibe emelkedett azóta.

— Én, a te legméltatlanabb szolgád, a királyok fölé emeltem a te egyházadat és ezért üldöznek engem és halálokat kívánják.

— Aggastyán vagyok már, minden nap várom parancsodat, hogy elszólíts magadhoz uram!

— Amig azonban magadhoz nem veszesz, ezen a helyen, ahova te állítottál, meg kell védenem szentegyházadat.

— Óh ints Uram, Megváltóm! — melyik legyen a helyes ut, amerre térjek!

— En magam gyöngye vagyok a választásra.

— Ha Ostiába megyek, a tenger fog Róma és közzém állani; igaz, hogy a te méretetlen hatalmad a tenger viharát is lecsil-

lapítja és én ismét visszatérhetek a te kiválasztott városodba.

— De vajon visszatérhetek-e? Nem fogom-e elveszíteni Rómát a te anyaszentegyházadra nézve örökké?

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Versenyárgyalási hirdetmény

A nagyváradai honvédkadapród iskola, valamint a kötelékébe tartozó tisztviselők, altisztviselők és szolgák részére 1913. évi október hó 1-től 1914. évi szeptember hó végéig terjedő idő alatt szükséges tüzelőanyag szállításának céljából nyilvános versenyárgyalás fog tartatni.

Az ajánlati versenyárgyalás a m. kir. honvédkadapródiskola gazdasági hivatalában 1913. évi augusztus hó 14-én délelőtt 9 órakor fog megtartatni, melyen az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok az iskola gazdasági hivatalánál a tárgyalásra kitűzött napon reggel 9 óráig közvetlenül vagy posta útján nyújthatók be. Elkésett, vagy távirati úton tett ajánlatok figyelembe vételre nem fognak.

Bánatpénzül az évi kereseti összeg 5 százaléka készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban külön borítékban az ajánlatához csatolandó.

A részletes szállítási feltételek füzeté, mely vállalkozóra feltétlenül kötelező, az intézet gazdasági hivatalában a hivatalos órák alatt betekinthező és kívánatra postán is megküldetik.

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.59
Buza 1914. áprilisra	— — —	12.14
Októberi rozs	— — —	9.12
Juliusi tengeri	— — —	8.18
Aug. tengeri (1913)	— — —	8.13
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.36
Októberi zab	— — —	8.33

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	817.50
Osztrák hitelrészvény	—	620.50
4%-os koronajárjék	—	81.10
Osztr. magy. államv.	—	694.—
Jelzálogbank	—	414.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	50.7—
Hazai bank	—	280.—
Magyar bank	—	539.25
Keresk. bank	—	3614.—
Rimamurányi	—	692.50
Salgótarjáni kőszén	—	746.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1025.—
Közuti vasut	—	638.50
Városi villamos	—	358.—
Adria	—	537.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemű lakatos munkák, **vas-szerkezetek, vízvezetékek** javítások és **takarék-tűzhelyek** elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése egyaránt: **ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók** stb. **Lancos kútaink** nagy tartósság, mint **vízemelő** képesség tekintetében minden eddigit fölülmúlnak. Mindenemű gépjavítások **szak-szerűen** és **gyorsan** eszközölhetnek.

Melocco Péter cementárugyár és építés vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méreteken és az ahhoz való időndarabokat, csömöszölit és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kúgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő-és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék **szak-szerű** építését. **Nagyobb vállalatoknál tervekkel és költségvetéssel szolg.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

NYÍLYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák **vegyileg tisztítatnak.**

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

20118—1913 szám.

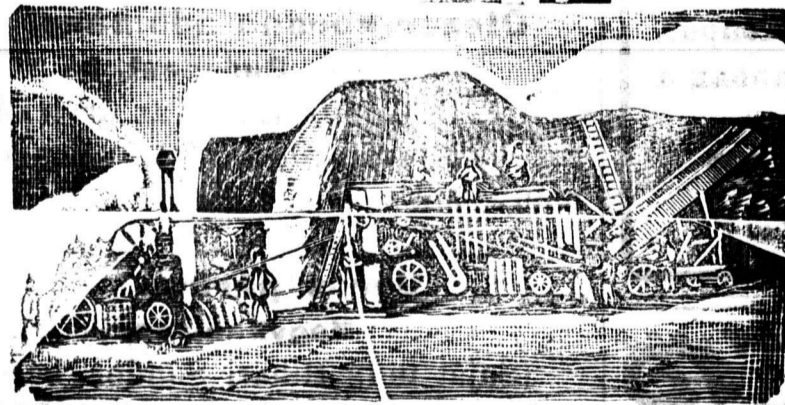
Felhívás.

Belügyminister ur távirati értesítése szerint Szerbia több városában a kolera fellépése bakteriologialag megállapítottván, a közegészség megóvása érdekében, felhívom a háztulajdonosokat, hogy házuk előtti folyókat mesztéjjel fertőtlenítsék.

Egyben elrendelem, hogy a szállodák, vendéglő és más nyilvános helyiségekhez tartozó árnyékszék naponta 10%-os nyers karbololdattal avagy mesztéjjel fertőtlenítsenek, annál is inkább, mivel telti rendelkezéseim végrehajtását közegeimmel ellenőriztettem s a mulasztók megbüntetése és az elrendelt munkálatoknak fél költségére leendő végrehajtása végett intézkedni fogok.

Nagyvárad, 1913 július 22.

Gerő, rendőrfőkapitány.

Csordás József

villanyerőre berendezett

Gépjavitó telepe

NAGYVÁRAD

Templom-u. 7.

Ajánlja gépjavitó telepét, malomberendezések, rézőntés, henger rovátkálás, esztergályozás és minden e szakmába vágó munkának a legpontosabb elvégzésére.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

ad 13436—913. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága 384/16221. 1913. kgy. számú határozatával elrendelte, hogy a Ralikovszky-uton fekvő mintegy 24 kath. hold nagyságu telekre egy honvéd tüzér laktanyát építtet.

A városi tanács megbízása folytán a laktanya építő munkáinak vállalati biztosítása céljából folyó évi szeptember hó 1. napján délelőtt 10 órakor a városi székház bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani. A vállalatba adandó munkálatok keretében a következő építkezések, illetőleg munkálatok lesznek végrehajtandók.

I. Épületek:

1. Az emeletes törzsépület.
2. Két két emeletes legénységi épület.
3. A földszintes ór és börtönépület.
4. A földszintes markotányos ház.
5. A földszintes gyengélkedők háza.
6. Négy üteg istálló épület.
7. Három önkéntes iskolai istálló.
8. A törzs istálló.
9. Patkoló kovács műhely épület.
10. Az emeletes béke készlet raktára.
11. Az emeletes hadi készlet raktár.
12. Az emeletes és részben két emeletes önkéntes iskolai épület.
13. Az emeletes iskolai ágyuszín.
14. Földszintes jármű felszer.
15. Az emeletes és padlástérrel ellátott hadi löfölszerelési raktár.
16. Egy kisebb emeletes hadi löfölszerelési raktár.
17. Két egy emeletes hadi járműszín.
18. Egy emeletes műhely.
19. Két ágyuszín.
20. Két lovarda.
21. Egy földszintes járműszín épület.
22. Egy beteg ló istálló.
23. Egy pót ló istálló.
24. Egy gyanus beteg lovak istállója.

II. Külső munkák:

1. Lószató.
2. Hamu és szeméttartók.
3. Trágya tartók.
4. Szivattyus kutak.
5. Vasheton itató vajúk.
6. Tömör téglá és pillérek közötti vasrácson kerítések.
7. Nyitott lovagló terek készítése.
8. Tornatér az előirt torna eszközökkel.
9. Ültetvények
10. Laktanya terület feltöltési munkálatai.
11. Az udvari csatornázás.
12. Az udvari vízvezetési munkák.
13. A ló kikötő korlátok az istállóknál.
14. A laktanya udvar területének kavicsolása, csepegtető járdák és uttestek burkolata és az egész területnek rostaaljjal való feltöltése.
15. Ugrató pálya készítése.

A bánatpénz a közszállítási szabályrendelet 16 §-a pontjában foglalt határozmányok szerint Nagyvárad város házi pénztáránál, vagy valamelyik állami pénztárnál készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban, az ajánlat benyújtása előtt teendő le és pedig 250000 korona ajánlati összegben alul ennek 5 százalékaiban, 250000 koronán felül pedig az ajánlati összeg 2 százalékában.

A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlatához.

Ajánlatok csak írásban lepecsételt és sértetlen zárt borítékban, alulírott küldöttségi elnök kezéhez szeptember hó 1. napjának délelőtt 10 óráig adhatók be. Később érkező ajánlatok a versenytárgyalásból kizártnak. Az ajánlatok az árlejtési küldöttség nyilvános ülésében fognak felbontatni.

Az ajánlatok egy koronás bélyeggel látandók el és csak a szabályszerűen kiállított és pecsételt lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékokon megjelölendő az a munkálat, amelyre az ajánlat vonatkozik. Ajánlat csakis egység-

árak megjelölése mellett tehető, ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetési mintákat bocsájt a pályázók rendelkezésére, melyekben az ajánlattevőknek magukak kell az egységi árakat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtására magukat kötelezik.

A vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek, valamint az összes tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, az ártételekkel ki nem töltött költségvetési minták pedig ugyanott ivenként 25 fillérért megszerelhetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket, vállalati feltételeket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőknek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok, magyar honos műszaki erő stb alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Az összes munkálatok egy fővállalkozónak is kiadhatók, azonban az alább részletezett munkanemekre külön-külön is tehetnek ajánlatot mindazok a szakiparosok, akik erre vonatkozó képesítésüket igazolják és ilyen természetű munkákat már végeztek.

A munkanemek csoportonként a következők:

1. Föld-kömvés és elhelyezési munka.
2. Vasmunka.
3. Kőfaragó, illetve mőkő munka.
4. Ács munka.
5. Bádogos munka.
6. Tetőfedő munka.
7. Asztalos munka.
8. Lakatos munka.
9. Mázoló munka.
10. Üveges munka.
11. Kályhás munka.
12. Vízvezetési és csatornázási létesítése.
13. Szoba festő munka.
14. Kárpitos munka.
15. Toronyóra készítés.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés megtörténik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetőleg a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg a munkákra egészen vagy részben újabb árlejtést tarttasson, egyes munka csoportok a vállalati végrehajtásból kiemelhessen és ezeket esetleg házi kezelésben hajthassa végre. Az ajánlattevők ezen a czímen a várossal szemben semmi féle kártérítésre jogot nem formálhatnak.

Nagyvárad, 1913. július hó 19-én.

Komlóssy József,
tanácsnok.

mint az árverési küldöttség elnöke.

Hungária borozó (büffe) megnyílt

Rimanóczy-u. 4. sz. alatt
Royallal szemben, szolid női kiszolgálás,
nyitva éjjel-nappal.

Finom hideg ételek és italok,
külön termek rendelkezésre. A
n. é. közönség szives pártfo-
gását kéri

Östreicher József
vendéglős, a szalon kávéház
volt tulajdonosa.

Orvosiilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagy-
Várad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérv kö tőit,

szuszpenzorionok fecskendők és betegápolási cikkeit, u m. egyenestartók, haskötők, ágytálcák, bidég,

anatómiai sérv kö tők,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénztárszekrényekben a bérlet díjértéktárgyait saját zárja alatt, ön maga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonsságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

EZ AZ IGAZI!

Wagner a „Hangszer-Király”
Budapest, József-körút 15.

Különleges hangszerei a következők:

- Varázsfuvola ajándékkal 4 korona.
- Csodaréztrembita, vastagréből 6 korona.
- Tündérharangok, 15 csengő, 8 korona.
- «János vitéz» fuvola 1 és 2 korona.
- Varázshagedű, felszereléssel 6 korona.
- Jogásztárogató, billentyűkkel 16 korona.
- Éneklőgép, amerikai tölcsernékül!

Saját javító szakműhelyek!
A milánói, párisi és londoni kiállításon aranyérem és érdemkereszttel kitüntetve.

Fényképes árjegyzék ingyen! Olvass! Ugyeljünk a «Wagner» névre és a 15. házszámra.

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termései borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és kőfaragó telepe

Nagyvárad Rákóczi-u. 20.

Ha nincs meglegedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalni és gyászruhák **24 óra alatt.** Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né elsőrangu fűszer- és csemege kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, kötőhárts, kékkő, auto- és gépolajok és **auto-benzin nagy raktára ::**

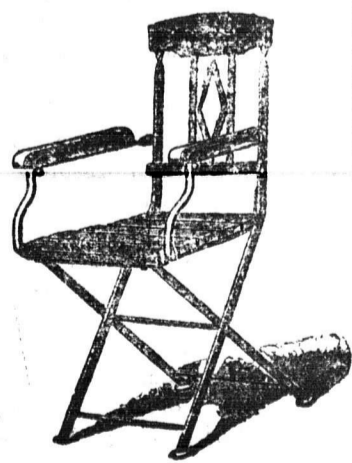
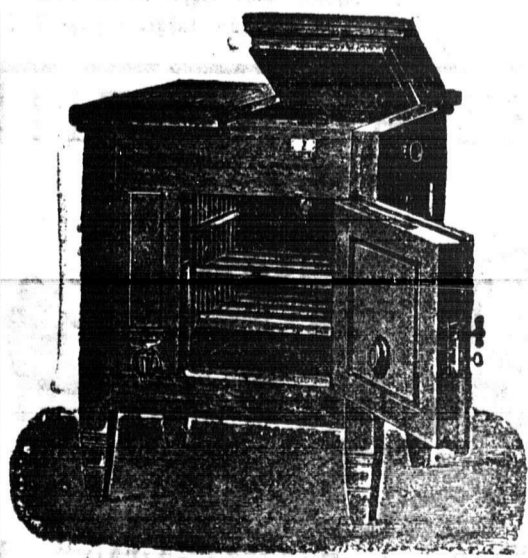
Anna-bál a Félix-fürdőben!

Örömmel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a szokásos

Anna-bált

folyó hó 26-án szombaton fogjuk **megtartani, melyre a vigadni vágyókat tisztelettel meghívjuk.** A bál alkalmával tombola és tűzijátékot rendezünk. A tánc kezdete este 9 órakor. Belépti-díj 1 korona.

A rendezőség.

JÉGSZEKRÉNYEK kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, **FAGYLALT-GÉPEK** és **FORMÁK** asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.